

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 606/2022
08.06.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Дубравке Дамјановић, Милене Рашић, Биљане Синановић и Радмиле Драгичевић-Дичић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др, због кривичног дела помоћ учиниоцу после извршеног кривичног дела у саизвршилаштву из члана 333. став 1. у вези члана 33. Кривичног законика и др, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Драгише Радовановића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Прокупљу 5К.бр.324/18 од 08.11.2021. године и Вишег суда у Прокупљу Кж1.бр.51/22 од 05.04.2022. године, у седници већа одржаној дана 08.06.2022. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Драгише Радовановића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Прокупљу 5К.бр.324/18 од 08.11.2021. године и Вишег суда у Прокупљу Кж1.бр.51/22 од 05.04.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Прокупљу 5К.бр.324/18 од 08.11.2021. године, између осталих, окривљени АА и ББ су оглашени кривим због извршења кривичног дела помоћ учиниоцу после извршеног кривичног дела у саизвршилаштву из члана 333. став 1. у вези члана 33. КЗ и осуђени су на казне затвора у трајању од по 10 (десет) месеци у које им се урачунава време проведено у притвору у периоду од 07.11.2017. године до 12.12.2017. године.

Истом пресудом оштећени ВВ је ради остваривања имовинскоправног захтева упућен на парницу. Окривљени су обавезани да на име трошкова кривичног поступка плате оштећеном ВВ солидарно са окривљенима ГГ и ДД износ од 90.000,00 динара, те да плате суду и то окривљени АА износ од 43.600,00 динара, а окривљени ББ износ од 1.600,00 динара, као и да сваки од окривљених на име паушала плати суду износ од по 10.000,00 динара, а све у року од 15 дана по правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Вишег суда у Прокупљу Кж1.бр.51/22 од 05.04.2022. године одбијене су као неосноване жалбе браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Драгише Радовановића, браниоца окривљеног ГГ – адвоката Владете Станковића и браниоца окривљеног ДД – адвоката Радета Вукадиновића, па је потврђена пресуда Основног суда у Прокупљу 5К.бр.324/18 од 08.11.2021. године.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљених АА и ББ, адвокат Драгиша Радовановић, због повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП у вези члана 333. став 1. у вези члана 33. КЗ, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји у целости као основан поднети захтев, те да укине у целини пресуде Основног суда у Прокупљу 5К.бр.324/18 од 08.11.2021. године и Вишег суда у Прокупљу Кж1.бр.51/22 од 05.04.2022. године и предмет врати првостепеном или другостепеном суду на поновно одлучивање или да преиначи у целини наведене пресуде тако што ће према окривљенима АА и ББ одбити оптужбу или их ослободити од оптужбе.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Указујући на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљених АА и ББ у поднетом захтеву истиче да како у конкретном случају у чињеничном опису дела датом у изреци првостепене пресуде нема субјективног елемента бића кривичног дела помоћ учиниоцу после извршеног кривичног дела у саизвршилаштву из члана 333. став 1. у вези члана 33. КЗ у смислу директног умишљаја на страни обојице окривљених, а који умишљај код окривљених, по браниоцу, мора да обухвати и битна стварна обележја кривичног дела које је учинило лице коме се пружа помоћ, при чему мора да постоји и свест о тежини дела које је извршило лице коме се пружила помоћ, то стога, по ставу браниоца окривљених, дело за које су окривљени оглашени кривим није кривично дело. Наиме, по ставу браниоца окривљених, како сама инкриминација предметног кривичног дела предвиђа „ко зна да је неко лице учинило кривично дело ...“, то је за постојање предметног кривичног дела неопходно да на страни окривљених АА и ББ у конкретном случају има сазнања да је малолетни ЂЂ извршио неко кривично дело, а у конкретном случају изрека првостепене пресуде не садржи да су окривљени били свесни да пружају помоћ учиниоцу кривичног дела и да то чине како овај не би био откривен, а која свест се мора кретати од извесности па до вероватноће да је лице које се прикрива извршилац кривичног дела.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљених се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Одредбом члана 25. Кривичног законика, која ближе описује појам умишљаја, прописано је да је кривично дело учињено са умишљајем кад је учинилац био свестан свог дела и хтео његово извршење или кад је учинилац био свестан да може учинити дело па је на то пристао.

Основни облик кривичног дела помоћ учиниоцу после извршеног кривичног дела из члана 333. став 1. Кривичног законика чини онај ко крије учиниоца кривичног дела или му прикривањем средстава којима је дело учињено, трагова или на други начин помаже да не буде откривен или ко крије осуђено лице или предузима друге радње којима се иде за тим да се не изврши изречена казна, мера безбедности или да се не примене васпитне мере упућивања у васпитну установу или васпитно-поправни дом.

Из законског описа бића кривичног дела помоћ учиниоцу после извршеног кривичног дела из члана 333. став 1. КЗ произилази да се радња извршења састоји у сакривању учиниоца кривичног дела или у томе што се учиниоцу прикривањем оруђа, трагова или на други начин помаже да не буде откривен, а основни облик овог кривичног дела постоји и онда када извршилац крије осуђено лице или предузима радње којима се иде за тим да се не изврши изречена казна, мера безбедности или одређене васпитне мере (упућивање у васпитну установу или васпитно-поправни дом). Ово кривично дело се може извршити само са умишљајем, при чему лице које пружа помоћ мора бити свесно да је друго лице учинило кривично дело, односно да је правноснажно осуђено за кривично дело и да том лицу помаже да не буде откривено или да се према њему не изврши изречена кривична санкција. За постојање предметног кривичног дела није неопходно да је лице које пружа помоћ сигурно да је лице коме помаже учинило кривично дело, односно да је исто правноснажно осуђено, већ је довољно постојање свести о тој могућности. Основни облик кривичног дела помоћ учиниоцу после извршеног кривичног дела из члана 333. став 1. КЗ ће постојати и у ситуацији када је учинилац у заблуди о врсти кривичног дела које је учинило лице коме се пружа помоћ или када уопште не зна о којем се кривичном делу ради, при чему није од значаја да ли је учиниоцу лично познато лице коме пружа помоћ, као ни то да ли је лице коме се помоћ пружа свесно да му се пружа помоћ.

Имајући у виду цитирани законски опис бића кривичног дела помоћ учиниоцу после извршеног кривичног дела из члана 333. став 1. КЗ, то, по налажењу Врховног касационог суда, из чињеничног описа кривичног дела утврђеног под тачком 2. изреке првостепене пресуде и то да су окривљени АА и ББ заједно са окривљенима ГГ и ДД „... у стању урачунљивости, са умишљајем, пружили помоћ учиниоцу после учињеног кривичног дела да не буде откривен, на начин што је окривљени ГГ позвао телефоном окривљеног ББ и окривљеног АА да дођу по малолетног ЂЂ како би га одвели у ... код ЕЕ где би требало да борави неко време, да не би био у ... када полиција буде предузимала радње по пријави оштећеног ВВ због крађе коју је извршио ЂЂ, након чега су окривљени АА и ББ дошли са окривљеним ДД путничким моторним возилом

... власништво ГГ и одвезли га у ... код ЕЕ коме су рекли да ће малолетни ЂЂ код њега остати неко време ..., при чему су били свесни противправности и забрањености дела и хтели су његово извршење“, а у време, месту и на начин ближе описаним у изреци пресуде, јасно и недвосмислено произилази да се у радњама окривљених АА и ББ стичу сва битна законска субјективна и објективна обележја кривичног дела помоћ учиниоцу после извршеног кривичног дела у саизвршилаштву из члана 333. став 1. у вези члана 33. КЗ за које су они правноснажно оглашени кривим.

Наиме како, супротно наводима браниоца окривљених, код кривичног дела помоћ учиниоцу после извршеног кривичног дела из члана 333. став 1. КЗ, умишљај окривљених не мора да обухвати и битна стварна обележја кривичног дела које је учинило лице коме се пружа помоћ (како то погрешно сматра бранилац окривљених), већ је за постојање умишљаја на страни окривљених довољно да су окривљени свесни да је друго лице учинило неко кривично дело и да том лицу помажу да не буде откривено, то стога, по оцени овога суда, изрека правноснажне пресуде садржи опис умишљаја окривљених у смислу одредбе члана 25. КЗ. Ово имајући у виду да је у чињеничном опису кривичног дела утврђеном у изреци правноснажне пресуде наведено да су окривљени са умишљајем, били свесни противправности и забрањености дела и хтели су његово извршење, при чему и из самих радњи окривљених описаних у изреци пресуде недвосмислено произилази да су окривљени критичном приликом били свесни да је малолетни ЂЂ извршио кривично дело крађе и да га одвођењем код ЕЕ у ... да борави на неко време крију, чиме му помажу да не буде откривен, односно пружају му помоћ после учињеног кривичног дела и да су ту помоћ окривљени хтели да реализују, дакле из изреке пресуде произилази да су окривљени критичном приликом поступали са директним умишљајем јер су имали свест о свом делу и хтели су његово извршење. Следствено наведеном, по налажењу Врховног касационог суда, нижестепени судови нису побијаним правноснажним пресудама учинили повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП на штету окривљених, а како се то неосновано указује у захтеву браниоца окривљених.

Надаље, како се, и по налажењу Врховног касационог суда, у радњама окривљених АА и ББ стичу сва битна законска обележја кривичног дела помоћ учиниоцу после извршеног кривичног дела у саизвршилаштву из члана 333. став 1. у вези члана 33. КЗ, то је стога суд правилно применио кривични закон правном квалификацијом кривичноправних радњи окривљених ближе описаних под тачком 2. изреке првостепене пресуде као кривично дело помоћ учиниоцу после извршеног кривичног дела у саизвршилаштву из члана 333. став 1. у вези члана 33. КЗ, па се следствено томе као неосновани оцењују и наводи браниоца окривљених којима се указује да је суд учинио повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП у вези члана 333. став 1. у вези члана 33. КЗ, јер је огласивши окривљене кривим за ово кривично дело применио закон који се у конкретном случају не може применити.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП у вези члана 333. став 1. у вези члана 33. КЗ на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Драгише Радовановића, то је Врховни касациони суд на

основу члана 491. став 1. ЗКП наведени захтев браниоца окривљених одбио као неоснован.

**Записничар-саветник
Снежана Лазин, с.р.**

**Председник већа-судија
Невенка Важић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**